

കേരള സർക്കാർ

നം-ഇപിഎ 4/294/2019-തസ്വഭവ.

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ (ഇപിഎ)വകുപ്പ്,
തിരുവനന്തപുരം, തീയതി: 12/08/2019

സർക്കലർ

വിഷയം: തസ്വഭവ - പ്രളയക്കെടുത്തി - അടിയന്തിര മുൻതാഴാസ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ
എറ്റുക്കുന്നത് - നിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെട്ടവികുന്നത് - സംബന്ധിച്ച്

സംസ്ഥാനം നേരിട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പ്രളയക്കെടുത്തിയെത്തട്ടിനുള്ള മുൻതാഴാസ്
നടപടികളുടെ ഭാഗമായി മുൻതാഴാസ് ക്യാമ്പുകളിലും, വീടുകളിലും, പൊതുയിടങ്ങളിലും,
വ്യാപാരസ്ഥാപനങ്ങളിലും ശുചിത്വം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് ചുവടെ ചേർക്കുന്ന അടിയന്തിര
പ്രവർത്തനങ്ങൾ എറ്റുകുത്ത് നടത്തണമെന്ന് നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.

1. വെള്ളപ്പൊക്കത്തിൽ വീട് വീട് മുൻതാഴാസ് ക്യാമ്പുകളിൽ താമസിക്കേണ്ടി വന്നവരുടെ
എല്ലാ വീടുകളും, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പിന് കൈമാറിക്കിട്ടിയ സ്ഥാപനങ്ങൾ, മറ്റ്
സ്ഥാപനങ്ങൾ, പൊതുസ്ഥലങ്ങൾ, വെള്ളപ്പൊക്കത്തിൽ വെള്ളം കയറി മണ്ണം ചെളിയും
അടിഞ്ഞു തുടിയ വ്യാപാര സ്ഥാപനങ്ങൾ തടങ്ങിയവയും മണ്ണം ചെളിയും മാലിന്യങ്ങളും മാറ്റി
ശുചിയാക്കി വാസയോഗ്യമാക്കേണ്ടതിന്റെ പൂർണ്ണ ഉത്തരവാദിത്വം അതുകൂടി തദ്ദേശസ്വയംഭരണ
സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും. ഇതിനായി വെള്ളമിറങ്ങിയ സ്ഥലങ്ങളിൽ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ
സ്ഥാപനങ്ങൾ, ശുചിത്വമിഷൻ, കട്ടംബന്ധി, ഹരിതകർമ്മസേന തടങ്ങിയവരുടെ
പിള്ളായോടെ ശുചികരണ പ്രവൃത്തികൾ അടിയന്തിരമായി എറ്റുകുത്ത് ചെയ്യേണ്ടതാണ്.
2. മുൻതാഴാസ് ക്യാമ്പുകളിൽ മതിയായ എല്ലാം ശുചിമുറികൾ ലഭ്യമല്ലാത്ത സ്ഥലങ്ങളിൽ
ബന്ധാ ടോഡ്യൂറുകൾ, താത്കാലിക ശുചിമുറികൾ എന്നിവ നിർമ്മിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ
നടപടികൾ ശുചിത്വമിഷൻ സീകർക്കേണ്ടതാണ്. തുടക്കത്തെ സീക്രിറ്റായ അന്തേവാസികൾക്ക്
സുരക്ഷിതമായ കളിമുറികൾ ആവശ്യാനസരണം പ്രത്യേകം സജ്ജീകരിക്കേണ്ടതുമാണ്.
3. മുൻതാഴാസ് ക്യാമ്പുകൾ സന്ദർശിച്ച് ശുചിത്വ സംവിധാനങ്ങൾ ഉറപ്പ് വരുത്തി
അടിയന്തിരമായി പരിഹരിക്കേണ്ട വിഷയങ്ങൾ ക്യാമ്പ് പ്രവർത്തിക്കുന്ന സ്ഥലത്തെ
തദ്ദേശസ്വയംഭരണത്തിന്റെയും ജില്ലാഭരണത്തിന്റെയും ശ്രദ്ധയിൽ കൊണ്ടു വരിക.
4. ജില്ലാഭരണത്തിന്റെയും സന്ദർശകരുടെ വിഷയപ്പെട്ട് ശുചിത്വമേഖലയിലെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ശുചിത്വമിഷൻ
എകോപിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

5. ക്യാമ്പുകളിൽ ആഹാരാവിഷ്ണങ്ങൾ സംസ്കരിക്കുന്നതിലേയ്ക്ക് വെള്ളക്കെട്ടില്ലാത്തതും മഴനന്നയാത്തതുമായ ഇടങ്ങളിൽ വളക്കഴികൾ സ്ഥാപിക്കുന്നവെന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക. ക്യാമ്പുകളിലെ അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ തരംതിരിച്ച് അതത് പ്രദേശങ്ങളിലെ എ.സി.എഫ്/ആർ.ആർ.എഫ് കളിൽ സുരക്ഷിതമായി സൂക്ഷിക്കുക.
6. പുർണ്ണമായും വീടുകൾ തകർന്ന ആളുകളെ ഓയിറ്റാറിയം മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ ഒരുമിച്ച് താമസിപ്പിച്ച് ആവശ്യമായ സൗകര്യങ്ങൾ ഉറപ്പ് വരുത്തേണ്ടതാണ്.
7. ക്യാമ്പുകളിൽ താമസിക്കുന്ന ആളുകൾക്ക് പരാതിക്ക് ഇടനൽകാത്ത രീതിയിൽ ഭക്ഷണം വിതരണം ചെയ്യുന്നതിന് കട്ടംബന്ധി പ്രവർത്തകർ ശുശ്രീക്കേണ്ടതാണ്.
8. വെള്ളപ്പൊക്ക പ്രദേശങ്ങളിൽ പകർച്ചവ്യാധികൾ തടയുന്നതിന് ആരോഗ്യവകുപ്പുമായി ചേർന്ന് വേണ്ട എല്ലാ മുൻകരുതലുകളും എടുക്കുന്നതിന് നടപടി സീകരിക്കുക.
9. ശ്രീകരണത്തിനായി വാർഡ് തലത്തിൽ വോളണിയേഴ്സ് ടീം റപീകർക്കേണ്ടതും ശ്രീകരണ പ്രവൃത്തികൾക്കാവശ്യമായ ഉപകരണങ്ങൾ വാടകയ്ക്കുക്കയ്ക്കേണ്ടതും അതീവ അടിയന്തിര സാഹചര്യത്തിൽ മാത്രം വാങ്ങുകയോ ചെയ്യുന്നതിന് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ നടപടി സീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ശ്രീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി ലഭ്യമായ ശ്രീകരണ സാമഗ്രികൾ മതിയാകാതെ വരുന്ന സന്ദർഭങ്ങളിൽ ആയത് അതാത് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് പുറമേ നിന്നും വാങ്ങാവുന്നതാണ്. ഇവയുടെ ബില്ലുകളും വാച്ചുകളും, വ്യക്തമായ കണക്കുകളും സൂക്ഷിക്കേണ്ടതും. ടി തുക ഡിസാസ്റ്റർ മാനേജ്മെന്റ് ഫംഡിൽ നിന്നും റീഇംബേഴ്സ് ചെയ്യുന്നതുമാണ്.
10. ശ്രീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി റപീകർച്ചിട്ടുള്ള വാർഡ് തല വോളണിയേഴ്സ് ടീംകളിലേയ്ക്ക് വീടുകളുടെ/സ്ഥാപനങ്ങളുടെ എല്ലാത്തിനനുസരിച്ച സന്നദ്ധ സാമൂഹ്യ സംഘടനകളുടെയും രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികളുടെ വിദ്യാർത്ഥി-യുവജന സംഘടനകളുടെയും, എൻ.എസ്.എസ്., എൻ.സി.സി., യൂത് കൂൺകൾ, സ്കൂളുകൾ പോലീസ് കേഡറ്റ്‌സ്, കട്ടംബന്ധി പ്രവർത്തകർ, തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി തൊഴിലാളികൾ തുടങ്ങിയവരുടെയും സേവനം ഉറപ്പ് വരുത്തേണ്ടതാണ്.
11. ശ്രീകരണത്തിലേർപ്പുട്ടിരിക്കുന്ന സന്നദ്ധപ്രവർത്തകർക്ക് പകർച്ചവ്യാധി തടയുന്നതിനാവശ്യമായ പ്രതිരോധ മര്യാദ ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
12. പ്രളയബാധിത പ്രദേശങ്ങളിൽ കെട്ടിക്കിടക്കുന്ന പൂഞ്ഞിക്കകൾ, പൂഞ്ഞിക്ക് കപ്പികൾ, പൂഞ്ഞു, മെറ്റൽ, റബ്ബർ, ലെതർ, പ്രളയത്തിൽ കേടുപറ്റിയ മെത്ത തുടങ്ങിയവ ഹരിതകർമ്മസേനയുടെയും മറ്റും സഹായത്തോടെ പ്രത്യേകം ശേഖരിക്കേണ്ടതും തത്കാലം എ.സി.എഫ്/ആർ.ആർ.എഫ് സെൻററുകളിൽ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതും പിന്നീട് കൂണിക്കേരള കമ്പനിയുടെ പിള്ളണയോടെ സംസ്കരിക്കേണ്ടതുമാണ്.

13. വെള്ളപ്പാക്ക സ്ഥാധിത പ്രദേശങ്ങളിലെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ എക്കോപിപ്പിക്കുന്നതിന് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ അസി. സെക്രട്ടറിമാരെയും, നഗരസഭകളിൽ ഹൈക്കോർഡ്/ഹൈക്കോർഡ്/ഹൈക്കോർഡ് സൗഖ്യർവ്വെസർ/ഹൈക്കോർഡ് ഹൈസ്പെക്ടർമാരെയും ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലും ഹൈസ്പെക്ടർമാരെയും പുനരുപയോഗിക്കുന്നതിനും ഉറപ്പാക്കണം.

14. ଗ୍ରାମବିକସଙ୍ଗ ବକ୍ଷପିଲେ ଏହିଥା ଉତ୍ସୋହନୟମରେୟୁଂ ଉଶିଷ୍ଟପ୍ରକାଶିତତି ଦ୍ୱୟାକ୍ ତଳତିଳେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନତାଙ୍କାରୀ ଏହିକୋଣିପ୍ରକାଶତାଙ୍କାରୀ ହାତିରେ ଉତ୍ସୋହିକ ଚମତଳ ଦ୍ୱୟାକ୍ ପଣ୍ଡାଯତତ୍ ବେଳକୁଟିରୀଯାଇରିକାନ୍ତିଃ

മേൽപ്പറഞ്ഞ പ്രകാരം ശുചികരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുന്നോൾ അനുബന്ധത്തിലെ ശുചിത്വമിഷൻ നൽകിയ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പാലിക്കേണ്ടതാണ്. ജീലി/ബ്ലോക്ക്/പണ്ഡായത്ത് സമിതികളുടെ സജീവ പിന്തും മേൽക്കാരുളങ്ങാളിൽ ഉൾപ്പെടുകേണ്ടതാണ്.

ମିନିମୋଶ ଏଣ୍ଟ୍ରାହାଂ
ଗବଣେମେନ୍ସ ଅର୍ଯ୍ୟିଷ୍ଟଣାତ୍ ସେକ୍ରୁଟି

1. പണ്ണായത്ത് ഡയറക്ടർ, തിരവന്നന്തപുരം
 2. നഗരകാര്യ ഡയറക്ടർ, തിരവന്നന്തപുരം
 3. ഗ്രാമവികസന കമ്മീഷണർ, തിരവന്നന്തപുരം
 4. ചീഫ് എൻജീനീയർ, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്, തിരവന്നന്തപുരം
 5. എല്ലാ ജീല്ലാ കളക്ടർമാർക്ക്
 6. എല്ലാ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപന മേധാവികൾക്ക് (വകുപ്പ് തലവൻ മുഖ്യമന്ത്രി)
 7. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ ഇ.ഡി.സ്യൂഡ് വകുപ്പ്
 8. ഡയറക്ടർ, സ്കൂള് ഓഫീസ് വകുപ്പ്, തിരവന്നന്തപുരം
 9. അക്കാദമിക്കൾ (എൽ.ബി.എ.), തിരവന്നന്തപുരം
 10. എക്സിക്യൂട്ടീവ് ചെയർമാൻ/ഡയറക്ടർ ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷൻ,
തിരവന്നന്തപുരം (തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പിന്റെ വൈബി സെസ്റ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതിന്)
 11. സ്കൂള് ഫയൽ/ഓഫീസ് കോഓഫി

ഉത്തരവിൽ പ്രകാരം

മുഖ്യമന്ത്രി

നഗര - പണ്ണായത്ത് പ്രദേശങ്ങളിൽ നടത്തേണ്ട ശുചികരണ മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ

മഴക്കടുത്തിയെ തുടർന്ന് വെള്ളം കയറി നാശാനുമുഖമായ ഇടങ്ങൾ പൂർണ്ണമായും ശുചികരിച്ച് ഉപയോഗയോഗ്യമാക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിനായി താഴെ പറയുന്ന മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

1. ഒരോ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിലെയും ശുചികരണ പ്രക്രിയയ്ക്ക് ഉപദേശ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുന്നതിന് ഒരു ശുചിത്വകാമ്പയിൽ പ്രതിനിധിയെ(ഹരിത കേരളം മിഷൻ കോർപ്പറേറ്റർ, ശുചിത്വമിഷൻ ഉദ്യോഗസ്ഥർ, ശ്രാവംവികസന വകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥർ, ആർ പി മാർ തുടങ്ങിയവർത്തിൽ ആരൈക്കിലും ഒരാൾ) ലഭ്യമാക്കണം. ഇവർക്കായിരിക്കും ശുചികരണപ്രവർത്തനത്തിന്റെ സംഘടന ചുമതല.
2. നഗരങ്ങൾ പ്രദേശത്ത് ഹൈസീസർ, ഹൈസീത് സുപ്പർവൈസർ അല്ലെങ്കിൽ ഹൈസീത് ഇൻസ്പെക്ടർക്കും, ശ്രാമ പണ്ണായത്തുകളിൽ അസിസ്റ്റന്റ് സെക്രട്ടറിക്കും ആയിരിക്കും ശുചികരണ പ്രക്രിയ എകോപിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പൂർണ്ണ ചുമതല. ശ്രാമ പണ്ണായത്തുകളിൽ ഹൈസീപെക്ടർമാരുടെ പകാളിത്തവും ഉറപ്പാക്കണം.
3. വാർഡ് അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ശുചികരണ പ്രവർത്തനം എറ്റുടുക്കേണ്ടത്. ഇതിനായി എല്ലാ വീടുകളിലും എത്തി ശുചികരണ പ്രവർത്തനം നടത്തേണ്ടതാണ്. ഓരോ വാർഡിലും രണ്ടു മുന്നോ ദിവസം കൊണ്ട് എല്ലാ വീടുകളിലും ശുചികരണം പൂർത്തിയാക്കുകയും വേണം. ഇതിനായി വലിയതോതിൽ വോള്റീയർമാരുടെ ഓരോ വാർഡിലും സംഘടിപ്പിക്കണം. വാർഡ് മെമ്പറിന്റെ നേതൃത്വത്തിലായിരിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കേണ്ടത്. കുറഞ്ഞത് 5 പേരുള്ള 10 സ്ക്രാഡ് എക്സിലും ഓരോ വാർഡിലും സംഘടിപ്പിക്കണം. നഗരപ്രദേശങ്ങളിൽ സ്ക്രാഡുകളുടെ എല്ലം ഇടടിയാക്കണം. ഇതിനായി ഓരോ വാർഡിലുമുള്ള ശുചിത്വ ആരോഗ്യ സമിതി, കൂടുംബശ്രീ പ്രവർത്തകർ, എൻ.എസ്.എസ് വോള്റീയർമാർ, വിദ്യാർത്ഥികൾ, യുവജനങ്ങൾ, യുത്തക്കാബ് അംഗങ്ങൾ, ആശാ പ്രവർത്തകർ, തൊഴിലാളി സംഘടനകൾ, തൊഴിലുറപ്പ് തൊഴിലാളികൾ, കാർഷിക കർമ്മ സേന സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകർ, സ്റ്റുഡന്റ് പോലീസ് കേഡറ്റുകൾ, അംഗനവാടി വർക്കർമ്മാർ/ഹൈസ്പെൻഡിമാർ തുടങ്ങിയവർത്തിൽ നിന്നും ഇവരെ കൂടുതലുണ്ട്. സ്ക്രാഡുകൾക്ക് അവർ പോകേണ്ട വാർഡിന്റെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിലുള്ള വീടുകളും സ്ഥാപനങ്ങളും നിർണ്ണയിച്ച് നൽകണം.
4. തൊഴിലുറപ്പ് സംവിധാനത്തിൽ നിന്നും, കാർഷിക കർമ്മ സേനയിൽ നിന്നും ഓരോ സ്ക്രാഡിനും വേണ്ട ശുചികരണ ഉപകരണങ്ങൾ (മൺ വെട്ടി, തുസി, മൺകോറി, മൾ കോരാനുള്ള ചട്ടി, വാക്കേരി, ബക്കറ്റ് ആവശ്യമുള്ള മറ്റ് ഉപകരണങ്ങൾ)

പ്രാദേശികമായി സംഘടിപ്പിക്കേണ്ട താണ്. ലഭ്യമല്ലായെങ്കിൽ പ്രാദേശികമായി അവ വാടകയ്ക്ക് എടുക്കുകയോ വിലയ്ക്ക് വാങ്ങുകയോ ചെയ്യേണ്ട താണ്.

5. ശുചികരണത്തിന് വേണ്ടിവരുന്ന സ്റ്റീച്ചിംഗ് പാസർ സ്ഥലത്തെ പ്രാഥമിക ആരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ നിന്ന് ശേഖരിക്കണം. ഈത് ലഭ്യമല്ലായെങ്കിൽ പ്രാദേശികമായി ഈവ വാങ്ങേണ്ട താണ്.
6. രൂപീകരിച്ച സ്കൂൾസ്കൂളുകൾ വിവിധ കീറ്റിംഗ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ എപ്പോറും ചെയ്യാം എന്ന് അധികം സമയമെടുക്കാതെ ലഭ്യവായി വിശദിക്കിച്ച് നൽകണം
7. ഓരോ വീടുകളിലും അംഗൻവാടി, ആശുപത്രി, സ്കൂളുകൾ തുടങ്ങിയ സ്ഥാപനങ്ങളിലും എന്തുനുണ്ടെന്നു ശുചികരണ സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകർ താഴെ പറയുന്ന രീതിയിൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തേണ്ടതാണ്.
 - a. വീടുകളുടെ ചുറ്റിനും ഉള്ളളിലും പരിശോധിച്ച് ഇംഗ്ലീഷിലും മറ്റ് ജീവികളിലും ഇല്ലായെന്ന് ഉറപ്പാക്കണം. ചതുർ കിടക്കുന്ന മുഗ്ദങ്ങളെ വെള്ളക്കട്ടിപ്പാത്ത പ്രവേശത്തെ കുഴിയെടുത്ത് സംസ്കരിക്കണം.
 - b. വീടിനകത്തും പുറത്തും ടോയിലെറ്റിലും അടിഞ്ഞ് കുടിയിട്ടുള്ള മണ്ണും ചെളിയും മറ്റ് മാലിന്യങ്ങളും വാരി പറമ്പിഞ്ഞ് മുലയ്ക്ക് സുരക്ഷിതമായി നിക്ഷേപിക്കണം.
 - c. ഇപ്പോൾ ശേഖരിച്ച മാലിന്യത്തിൽ പൂണ്ണിക്കോ, കുപ്പിക്കോ, ഉണ്ടക്കിൽ അവ വൃത്തിയാക്കി ചാക്കിൽ കെട്ടി സുകഷിച്ചു വെക്കണം. പിന്നീട് അത് ശേഖരിക്കുന്നതാണ്.
 - d. വീടുകളിൽ നന്നായ ഉപയോഗശുന്നമായിട്ടുള്ള കിടകൾ, തുണികൾ ഫർണൈച്ചറുകൾ തുടങ്ങിയവ വീടിന് പുറത്ത് ഉണക്കാൻ സഹകര്യത്തിനായി വയ്ക്കേണ്ട താണ്.
 - e. വീടിന്റെ ഉൾവശവും, വരാന്തയിലും ഭീതികളിലും വെള്ളം ഉപയോഗിച്ചു കഴുകി വൃത്തിയാക്കേണ്ട താണ്. പ്രഷ്ഠ പന്ന് ഉണ്ടക്കിൽ അത് ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.
 - f. കെട്ടിടത്തിന്റെ സമീപത്തുള്ള കിണറുകളും, ജലസംഭരണികളും സ്റ്റീച്ചിംഗ് പരമ്പരയോഗിച്ചു കൂടാറിനേപ്പെട്ട് നടത്തണം. കിണറിലെ ഒരു മീറ്റർ ആഴത്തിലുള്ള വെള്ളത്തിന് രണ്ട് റീസ്പുൺസ് സ്റ്റീച്ചിംഗ് പാസർ എന്ന കണക്കിൽ ഒരു

ബക്കറിൽ 2 ലിറ്റർ വെള്ളത്തിൽ കലക്കി വച്ചതിന് ശേഷം, തെളിഞ്ഞ ലായൻ കിണറിലോചിച്ച് ഇളക്കണം. ആദ്യത്തെ ക്ഷോറിനേഷൻ ഇടട്ടി (നാല് മീറ്റും) സ്റ്റിച്ചിംഗ് പാഡർ ഉപയോഗിക്കേണ്ടതാണ്. തുടക്കത്തിൽ ആഴ്ചയിൽ 2 പ്രാവശ്യം തുടമ്പോഴും പിന്നീട് ആഴ്ചയിൽ ഒരിക്കലും മഴക്കാലം തീരന്നു വരെ ഇതു പ്രക്രിയ തുടരാൻ വീടുകാർക്ക് നിർദ്ദേശം നൽകണം.

- d. വിടികൾ മുറ്റവും പരിസരവും വെള്ളം കെട്ടി നിൽക്കുന്ന സമിതിയാണെങ്കിൽ അത് ആഴക്കി വീടുകയും സ്റ്റിച്ചിംഗ് പാഡർ വിതരേണ്ടതുമാണ്.
- e. ടോയിലെറ്റ് ഉപയോഗിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് ഇളളിലും ചുറ്റപാടും സ്റ്റിച്ചിംഗ് പാഡർ വിതരി തുഡികൾക്കേണ്ടതാണ്.

f. വീട്ടിലുണ്ടാകുന്ന ആഹാരാവശിഷ്ടങ്ങൾ ഉൾപ്പെടയുള്ള അഴകുന്ന മാലിന്യങ്ങൾ സംസ്കരിക്കുന്നതിന് വിടിന് സമിപത്ത് നന്ദിവില്ലാത്ത സമലമ്പണങ്കിൽ കിണറിൽ നിന്നും 3 മീറ്റർ മാറി കമ്പോസ്റ്റ് കഴി അമുവാ വളക്കഴി നിർമ്മിച്ച് നൽകേണ്ടതാണ്. ഇംഗ്രേസ്മുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ ബക്കറ്, മറ്റ് കണ്ണെന്നറുകൾ ഇവ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി അഴകുന്ന മാലിന്യങ്ങൾ കമ്പോസ്റ്റിംഗ് പ്രക്രിയകൾക്ക് വിധേയമാകുണ്ട്. ഇപ്രകാരം ചെയ്യേണ്ട കമ്പോസ്റ്റിംഗ് പാത്രത്തിൽ ഇംഗ്രേസ് അധികമുണ്ടാക്കിയിൽ കരിയിലപ്പാടിയോ പേപ്പർ കക്ഷങ്ങളോ ഇംഗ്രേസ് കരിയുന്നതിന് ഉപയോഗിക്കാം. ഇനോക്കലം, ചാണകപ്പാടി ഇവ കമ്പോസ്റ്റിംഗ് പ്രക്രിയ വേഗത്തിലാക്കുന്നതാണ്.

g. വൈദ്യുതി മെയിൻ സീച്ച് ഓഫീസെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തിയ ശേഷം മാത്രമേ അകത്ത് പ്രവേശിക്കാം.

h. കീനിംഗ് നിർവ്വഹണത്തിന് ശേഷം സ്ഥാഡ് താഴപ്പറയുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകേണ്ടതാണ്.

i) പൂണ്ടിക്ക് തുടങ്ങിയ അഴകാത്ത വസ്തുകൾ വൃത്തിയാക്കി ചാക്കകളിൽ കെട്ടിവയ്ക്കുവാൻ നിർദ്ദേശം നൽകേണ്ടതാണ്. അവ ശേഖരിക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനം കീൻ കേരള കമ്പനിയുമായി ചേർന്ന് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പിന്നീട് നിർവ്വഹിക്കുന്നതാണ്.

ii) വെള്ളം കെട്ടിനിൽക്കുന്ന സാഹചര്യം വരമാവധി ഒഴിവാക്കിയും ഇംഗ്രേസ്മുള്ള സമലങ്ങളിൽ സ്റ്റിച്ചിംഗ് പാഡർ വിതരിയും കൊളക്ക് വളയുന്നതിനും രോഗ സാധ്യത ഇല്ലാതാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ തുടങ്ങിട്ടുള്ള സ്ഥികരിക്കണമെന്ന് വീടുകാരെ ബോധ്യപ്പെടുത്തണം.